

"Bilet do nowoczesności", czyli jak nowoczesność rodziła się w ludziach i w miastach? Spotkanie promocyjne z dr Magdaleną Gawin

Ostrowskie Stowarzyszenie Ludzie z Pasją oraz Teologia Polityczna po raz kolejny zaprosiły mieszkańców powiatu ostrowskiego na spotkanie Klubu Dyskusyjnego im. Tomasza Merty. Spotkaliśmy się 22 października w sali konferencyjnej ostrowskiego ratusza, by rozmawiać o książce *Bilet do nowoczesności* Magdaleny Gawin

Ostrowskie Stowarzyszenie Ludzie z Pasją oraz Teologia Polityczna po raz kolejny zaprosiły mieszkańców powiatu ostrowskiego na spotkanie Klubu Dyskusyjnego im. Tomasza Merty. Spotkaliśmy się 22 października w sali konferencyjnej ostrowskiego ratusza, by rozmawiać o książce *Bilet do nowoczesności* Magdaleny Gawin. Autorka na początku spotkania nawiązała do poprzedniego Klubu z jej udziałem, kiedy to opisywała wojenną historię swojej ciotki Jadwigi Długoborskiej. Gawin podzieliła się wiadomością, że notatka o bohaterskiej ostrowiance znalazła się w nowej książce jednego z najbardziej obecnie cenionych historyków - Timothy'ego Snydera.

Następna część wystąpienia Magdaleny Gawin dotyczyła już przede wszystkim jej najnowszego wydawnictwa. Głównie skupiła się na tym aspekcie nowoczesności, którym był w Polsce przełomu XIX i XX wieku ruch emancypacyjny. Swoją opowieść o działalności Zjednoczonego

Koła Ziemianek, chrześcijańskiego ruchu emancypacyjnego, założonego w 1884 roku przez Marie Kleniewską i Kretkowską, osnuła wokół osoby Marii Rodziewiczówny. Podkreśliła, że Rodziewiczówna jest doskonale znana ze swojej działalności literackiej, ale wiedza o jej działalności społecznej jest znikoma. Tymczasem Pisarka stała się na początku XX wieku liderką wspomnianego ZKZ. Sama organizacja w swojej działalności skupiała się na przygotowaniu dziewcząt wiejskich do funkcjonowania w codziennym życiu: uczono ich zarówno prowadzenia gospodarstwa, podstawowych zasad higieny, jak i innych przydatnych umiejętności. Gawin mówiła o tym, że idea emancypacji była wyraźnie widoczna w twórczości Rodziewiczówny – wymieniła tu takie utwory jak *Kwiat Lotosu*, *Nieoswojone ptaki*, czy *Dewajtis*. Autorka dowodziła w nich, że brak równości kobiet i mężczyzn uniemożliwia rozwój polskości. Gawin mówiła o tym, że chrześcijańskie demokratki ze Zjednoczonego Koła Ziemianek swoje idee zrównania praw kobiet i mężczyzn wywodziły z nauk zawartych w encyklice *Rerum Novarum*.

Magdalena Gawin przytoczyła w swojej opowieści o emancypantkach pewien wątek związany z naszym miastem. Otóż jeden z działaczy Narodowej Demokracji, ostrowianin Harusewicz był zdania, że kobietom należy przyznać prawa polityczne. Było to stanowisko zasadniczo odmienne od ogólnej linii endecji.

Organizacja założona przez Kleniewską była do czasów I wojny światowej najliczniejszą organizacją kobiecą na ziemiach polskich. Jednak – jak podkreśliła Gawin – nie jedyną. Oprócz niej funkcjonowały jeszcze feministki, które skupiały się głównie w dużych ośrodkach miejskich (Warszawa, Kraków, Lwów, Wilno). Najmniej liczne były

członkinie organizacji bojowej PPS, współpracujące z Józefem Piłsudskim. Jako pierwsze powiązały one prawa polityczne kobiet z ideą restauracji państwa Polskiego.

Gawin wspomniała również o innych aspektach nowoczesności opisanych w swojej książce. Wymieniła tu na przykład zmiany na uniwersytetach.

W dyskusji odpowiadała m.in. na pytania dotyczące kwestii profesjonalizacji polityki (uznając ją za niewątpliwy przejaw nowoczesności), a także porównywała pierwsze ruchy emancypacyjne do kolejnych faz feminizmu. Podkreśliła zasadnicze różnice, dotyczące przede wszystkim kwestii obyczajowych – pierwsze feministki były na tym polu niezwykle rygorystyczne.

Spotkanie zakończyło się tradycyjnie podpisywaniem książek. Był też czas na zamienienie kilku zdań z panią Gawin.

W spotkaniu wzięło udział około 60 osób.

Rafał Zęgota

Fot. Monika Olszewska

Posłuchaj nagrania ze spotkania:

[mp3 plik=

<http://multimedia.teologiapolityczna.pl/assets/Audio/Ostrow-maz-M-gawin-bilet-do-nowoczesnosci.MP3>]

Obejrzyj skrót:

Magdalena Gawin - ludzie z pasją 22.10.2015

Zdjęcia dzięki uprzejmości red. Mieczysława Bubrzyckiego z
"Tygodnika Ostrołęckiego"

